Міністерство освіти і науки
Дніпропетровський державний інститут фізичної культури і спорту

Кафедра іноземних мов

ОПРАЦЮВАННЯ НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ: ЧИТАННЯ, АНОТУВАННЯ, РЕФЕРУВАННЯ

навчально-методичний посібник з німецької мови для студентів
денної форми навчання,
ступеню освіти «Магістр» та аспірантів
спеціальностей: «Середня освіта»
«Фізична культура і спорт»
«Фізична реабілітація»

Дніпропетровськ

Видавництво ДДІФКіС, 2016

Навчально-методичний посібник з німецької мови: читання, анотування (для студентів денної форми навчання, ступеню освіти «Магістр») / Укладач к. філол. н., доцент Дакаленко О. В. – Дніпропетровськ: Вид-во ДДІФКіС, 2016. - 92 с.

Кафедра іноземних мов

Рецензент:
Коваленко Н. Л. – зав. кафедрою, к. філол. н., доцент

Анотація

Мета даного «Навчально-методичного посібника з німецької мови: читання, анотування, реферування» (для студентів денної форми навчання, ступеню освіти «Магістр») – набуття навичок професійно орієнтованого читання, анотування, реферування текстів професійно-спортивного спрямування та наукових текстів-статей; складання планів анотацій текстів, написання анотацій та реферування наукових статей за комплексними завданнями.

Розглянуто на засіданні кафедри Іноземних мов Протокол № від «__» « » 2016 року	Затверджене на засіданні науково-методичної ради ДДІФКіС Протокол № Від «__» « » 2016 року

ЗМІСТ

1.***ВСТУП***……..4

2.***ЧАСТИНА I.*** ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНЕ ЧИТАННЯ / DAS PROFESSIONEL ORIENTIERTE LESEN……..6

3.***ЧАСТИНА II.*** АНОТУВАННЯ / DAS ANNOTIEREN……...39

4.***ЧАСТИНА III.*** РЕФЕРУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ ТЕКСТІВ / DAS REFERIEREN DER PROFESSIONEL ORIENTIERTEN TEXTE……60

5.***ДОДАТКИ*** (DIE BEILAGEN):

ДОДАТОК 1. (ДЛЯ ЧИТАННЯ І АНОТУВАННЯ ТЕКСТІВ) / DIE 1. BEILAGE (FÜRS LESEN UND ANNOTIEREN DER WISSENSCHAFTLICHEN TEXTE)……73

ДОДАТОК 2. (ПЕРЕКЛАД АНОТАЦІЙ НАУКОВИХ СТАТЕЙ) / DIE 2. BEILAGE (DAS ÜBERSETZEN DER WISSENSCHAFTLICHEN ARTIKELANNOTATIONEN)……...78

ДОДАТОК 3. (РЕФЕРУВАННЯ НАУКОВИХ СТАТЕЙ) / DIE 3. BEILAGE (DAS REFERIEREN DER WISSENSCHAFTLICHEN ARTIKEL)……83

6.***ЛІТЕРАТУРА***……88

ВСТУП

Навчально-методичний «Посібник з німецької мови: читання, анотування, реферування» призначений для аудиторної та самостійної роботи студентів V-го курсу ОКР «Магістр» спортивних вишів.

Головна мета посібника – ознайомлювально-спеціалізоване читання, анотування, реферування професійно орієнтованих та наукових текстів з боку фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації, що обумовлює вимоги програм з іноземних мов у немовних спортивно-педагогічних вишах.

Посібник включає наступні частини: професійно орієнтоване читання, анотування, реферування професійно орієнтованих та наукових текстів та комплексних додатків до кожного розділу: Додаток 1. (для читання і анотування текстів); Додаток 2. (переклад анотацій наукових статей); Додаток 3. (реферування наукових статей).

Перша частина (Частина 1.) складається з 9-ти оригінальних текстів для професійно орієнтованого читання, по 3-и тексти на кожну спеціальність з комплексними післятесктовими завданнями ідентичного формату та характеру, але різного «професійного» наповнення, що сприятиме міцному запам’ятовуванню основного фахового лексичного базису. Завдання цього розділу носять дидактико-методичний характер й спроможні допомогти студентові орієнтуватися у змісті тексту цілком (див.: завдання: відповіді на запитання, пошук ключових змістовних словосполучень тексту, розкриття головної думки тексту тощо). Розділ утворено як своєрідне взаємодоповнююче замкнене коло, тобто студенти фаху «Середня освіта» (Фізичне виховання) мають ознайомитися з текстами спеціальності «Фізкультура і спорт» та «Фізична реабілітація» і навпаки. Даний розділ подано як своєрідний комплекс-проект: «читання – конверзація – парна робота – загальні монологічні висновки».

Друга частина (Частина 2.) (анотування) цілком складено з оригінальних текстів, уривків з німецькомовних наукових статей (тексти до

кожної спеціалізації), після яких подано – комплексні вправи суто на інтелектуально-анотувальну роботу з декількома «концептуально трансформованими» видами загальних і наукових кліше, вправи на повторювальні та програмні граматичні форми, які зустрічаються у текстах, також вправи-завдання на переклад вагомих контекстуально словосполучень та виразів на українську мову та стерео подача деяких з них німецькою за для використання у мовних ситуаціях; подається низка вправ на складання усної та письмової анотації та узагальненої письмової анотації тощо.

Третя частина (Частина 3.) (реферування професійно орієнтованих та наукових текстів) укладено з 3-ох оригінальних скорочених наукових статей з комплексними післятекстовими завданнями на реферування. Однак, у якості своєрідної «ментальної розминки», подається низка вправ на складання наукового плану до «тексту-статті», роботу з тематичною лексикою, складання питань до тексту – це вже є поетапний підхід до наукового мислення студента-магістра іноземною мовою – німецькою.

Усі тексти, «тексти-статті» посібника запозичені суто з оригінальної наукової німецькомовної літератури, німецькомовних дисертацій у спортивній галузі (див.: літературу наприкінці посібника) та журналів «Körpererziehung» (Фізичне виховання), «Theorie und Praxis der Körpererziehung» (Теорія та практика фізичної культури), «Medizin und Sport» (Медицина та спорт).

Інформація, яка розташована у строго логічній та методичній схемі-побудові посібника з комплексними завданнями-вправами буде дуже корисною як Магістрам так і аспірантам, які при подальшій зацікавленості можуть ознайомитися з цією тематикою ближче (див. німецькомовні джерела у списку використаної літератури), або на наступних сайтах:

www.sportwissenschaft.de

www.sportwissencschaft.uni-hamburg.de

www.ejournal-but.de

ЧАСТИНА І. ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНЕ ЧИТАННЯ / DAS PROFESSIONEL ORIENTIERTE LESEN

<u>Пам'ятка.</u> *Іншомовне професійно орієнтоване* ***читання*** *– складова частина діяльності фахівців різних галузей. Воно задовольняє потреби в отриманні нової професійної інформації. Вміння читати й розуміти таку інформацію має першорядне значення у практичній роботі майбутнього фахівця-магістра спорту після закінчення спортивного вишу, коли виникає потреба ознайомлення з великим обсягом іноземної літератури (і у час навчання – це теж актуально) з фаху. Але розвиток навичок читання, будь-якого виду, не можливий і без тісного зв'язку з іншими видами роботи над мовним матеріалом, у першу чергу з роботою над лексикою та граматикою цієї мови. Тому вивчення іноземних мов у спортивних вишах є професійно спрямованим. Це означає, що мови (у нашому випадку – німецька) викладаються з метою навчити студентів-магістрів застосувати їх у своїй професійній діяльності, тобто читати спеціальну літературу для отримання потрібної інформації, а також вміти спілкуватись із зарубіжними колегами з професійних питань.*

ТЕКСТИ З ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ЧИТАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МАГІСТРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «СЕРЕДНЯ ОСВІТА»

ТЕКСТ 1.

KÖRPERLICH-SPORTLICHE AKTIVITÄT VON KINDERN UND JUGENDLICHEN IN DEUTSCHLAND

1.Regelmäßige körperliche Aktivität ist einer der wichtigsten Einflußfaktoren auf die Gesundheit und das Wohlbefinden. Durch gezielte Förderung eines aktiven Lebensstils lässt sich in jedem Alter der Entwicklung von Krankheiten und

Beschwerden vorbeugen. Dazu gehören Herz-Kreislauf-Krankheiten, Diabetes, Darmkrebs, Osteoporose und Rückenschmerzen. Ebenso wird eine Verminderung physiologischer und verhaltensbezogener Risikofaktoren erreicht, die bei der Entstehung chronisch degenerativen Krankheiten eine Schlüsselrolle spielen. Zu nennen sich hier unter anderem Übergewicht, Bluthochdruck und Rauchen. Bei vorhandenen Krankheiten und Beschwerden kommt Bewegungs- und Sportprogrammen eine wichtige Rolle der Behandlung und Rehabilitation. Darüber hinaus kann von positiven Auswirkungen auf die psychische Gesundheit und gesundheitsbezogene Lebensqualität sowie von einer Stärkung der personalen und sozialen Ressourcen ausgegangen werden.

2.Für Kinder und Jugendliche ist körperliche Aktivität eine wesentliche Voraussetzung für ein gesundes Aufwachsen. Neben positiven Effekten auf die organische und motorische Entwicklung ist auf die Bedeutung für das psychosoziale Wohlbefinden, die Persönlichkeitsentwicklung und das Erlernen sozialer Kompetenzen zu verweisen. Vermutlich werden bereits in jungen Jahren die Weichen für einen aktiven Lebensstil und die Gesundheitschancen im weiteren Lebenslauf gestellt. In zahlreichen Studien werden positive Zusammenhänge zwischen der körperlichen Aktivität im Kindes- und Erwachsenalter berichtet. Lediglich bezüglich der Stärke des Zusammenhangs finden sich unterschiedliche Aussagen in der Literatur.

3.Der Großteil der Bevölkerung bewegt sich zu wenig. Die Gründe hierfür sind vielfältig und lassen sich sowohl an gesellschaftlichen Entwicklungen als auch an Veränderungen der individuellen Lebensgewohnheiten festmachen. Unter anderem sind die Zunahme sitzender Tätigkeiten im Berufsleben, die Konzentration auf das Auto als zentrales Transportmittel, die verstärkte Nutzung elektronischer Medien und nicht zuletzt das Verschwinden von Bewegungsmöglichkeiten in Großstädten dafür verantwortlich, dass heute die meisten Menschen den Großteil des Tages im Sitzen, Stehen oder Liegen verbringen. Die aktuellen Empfehlungen, die auf eine moderne körperliche Betätigung an mindestens 3 Tagen pro Woche zielen, werden gegenwärtig nur von 13% der erwachsenen Bevölkerung in Deutschland erreicht.

Auch im alltäglichen Leben von Kindern und Jugendlichen spielt die körperliche Aktivität eine immer geringere Rolle. Wie eine Untersuchung des Instituts für Sport Karlsruhe zeigt, verbringen Kinder einen zunehmend größeren Anteil ihrer Freizeit zu Hause vor dem Fernseher oder Computer. Ein Viertel der befragten Grundschüler im Alter von 6-10 Jahren gab sogar an, nur noch maximal einmal in der Woche im Freien zu spielen. Im Durchschnitt verbrachten die Kinder etwa 9 Stunden im Liegen, 5 Stunden stehend lediglich eine Stunde in Bewegung.

Післятекстові завдання

1. Перегляньте текст «Körperlich-sportliche Aktivität von Kindern und Jugendlichen in Deutschland». За заголовком та першим реченням кожного абзацу складіть загальне уявлення про зміст тексту.
2. Прочитайте текст по абзацах та знайдіть головну думку у кожному з них.
3. Назвіть абзац в якому йдеться про «фізкультурну активність дітей та юнаків». Скажіть, чи достатньо розкрита ця теза. Висловіть власну думку з цього приводу німецькою.
4. Знайдіть у абзацах ключові слова та словосполучення, які розкривають зміст усього тексту.
5. Перекладіть наступні тематичні слова та передайте зміст 1-го абзацу за ними: Aktivität, Einflußfaktoren, Gesundheit, Wohlbefinden, Herz-Kreislauf-Krankheiten, Rückenschmerzen, Schlüsselrolle, Übergewicht, Bluthochdruck, Rauchen, Beschwerden, Rehabilitation, Bewegungs - und Sportprogrammen, Stärkung, Ressourcen.
6. Прочитайте текст та дайте відповіді на запитання української мовою на наступні запитання: 1) Яка проблема обговорюється у тексті? 2) Як вона розкривається? 3) На яких моментах загострюється увага? 4) Які робляться висновки?
7. Прочитайте та перекладіть наступні словосполучення з тексту. За необхідністю користуйтеся словником:

- eine Verminderung physiologischer und verhaltensbezogener Risikofaktoren;
- bei der Entstehung chronisch degenerativen Krankheiten;
- bei vorhandenen Krankheiten und Beschwerden;
- von positiven Auswirkungen auf die psychische Gesundheit und gesundheitsbezogene Lebensqualität;
- von einer Stärkung der personalen uns sozialen Ressourcen;
- eine wesentliche Voraussetzung für ein gesundes Aufwachsen;
- auf die Bedeutung für das psycho-soziale Wohlbefinden, die Persönlichkeitsentwicklung und das Erlernen sozialer Kompetenzen;
- die Weichen für einen aktiven Lebensstil und die Gesundheitsschmerzen im weiteren Lebenslauf.

8. Дайте усно відповіді на питання до тексту та перекладіть 2-ий та 3-й абзаци тексту письмово; після цього прочитайте текст ще раз та сформуйте німецькою його основну ідею:

1) Was ist einer der wichtigsten Einflußfaktoren auf die Gesundheit und das Wohlbefinden?
2) Wie wird ein Verminderung physiologischer und verhaltensbezogener Risikofaktoren erreicht?
3) Wie kommt Bewegungs – und Sportprogrammen als eine wichtige Rolle?
4) Worüber kann von positiven Auswirkungen ausgegangen werden?
5) Für wen ist körperliche Aktivität wesentlich?
6) Was ist neben positiven Effekten zu verweisen?
7) Was wird, vermutlich, bereits in jungen Jahren gestellt?
8) Wie bewegt sich der Großteil der Bevölkerung?
9) Wie sind, unter anderem, die Zunahme und andere Tätigkeiten?
10) Welche sind die aktuellen Empfehlungen?
11) Was verbringen Kinder einen zunehmend größeren Anteil ihrer Freizeit zu Hause?
12) Was verbrachten die Kinder im Durchschnitt?

TEKCT 2.

INTEGRATION DER KÖRPERERZIEHUNG IN DAS LERN- UND LEBENSREGIME

1.In Bezug auf die allseitige Persönlichkeitsentwicklung, in der sich körperliche und geistige Bildung, Unterricht, produktive Arbeit und sportliche Betätigung zu einem harmonischen Ganzen vereinen, sind durch die Schulen, die Familien, die Betriebe und durch gesellschaftliche Organisationen in Deutschland große Fortschritte erzielt worden. Mit den höheren Anforderungen an die psychophysische Leistungsfähigkeit der Schuljugend sind zugleich die Bedürfnisse nach Gesunderhaltung, Erholung und Sport gewachsen. Insofern kann es bei der notwendigen Harmonisierung der körperlichen und geistigen Bildung keinen Stillstand und kein Verharren auf dem bisher Erreichten geben. Das gilt insbesondere für die weitere und tiefere Einbeziehung von Körperkultur und Sport in das Lern- und Lebensregime der Schüler.

2.Man folgt damit neuen Erkenntnissen der Medizin und Pädagogik, die in ausgewogenen Relationen zwischen der körperlichen und geistigen Vervollkommnung im Kindes- und Jugendalter eine Reserve der Persönlichkeitsentwicklung sehen. Die universelle Bedeutung der Körpererziehung als Bestandteil der Allgemeinbildung und Lebensweise ist heute unbestritten. Ihre intergrativen Wirkungen auf die biologische und soziale Entwicklung der Heranwachsenden sind

- stabile Gesundheit und erhöhte Widerstandsfähigkeit;
- harmonische körperliche Willensausdauer und Konzentrationsfähigkeit;
- gute Erholungsfähigkeit nach geistigen Belastungen;
- hohe schulische Arbeitsfähigkeit;
- diszipliniertes Handeln, Leistungsstreben und Kollektivität;
- Lebensfreude und Optimismus.

3.Die Bewegungsaktivität der Schüler in den verschiedenen Formen der Körpererziehung in der Schule, im Hort, in Sportgemeinschaften sowie der Freizeitsport im Freundes- und Familienkreis wird heute nicht nur unter dem Aspekt des Ausgleiches, der Entspannung und Erholung, sondern in einem umfassenderen Sinne als ein wichtiger Faktor zur Erhöhung der psychophysischen Leistungsfähigkeit im Schulalter betrachtet. In diesem wichtigen Abschnitt der Persönlichkeitsentwicklung kann auf das Wachstum und die Funktionstüchtigkeit des Organismus, die Bedürfnisse und Gewohnheiten, den Charakter und die Überzeugungen ein nachhaltiger Einfluß ausgeübt werden, der für das ganze Leben entscheidend ist.

4.Unsere Schüler von heute müssen in der Schule mehr leisten als frühere Generationen, ihre sozialen Entwicklungsbedingungen sind unvergleichlich günstiger, aber das bedingt auch eine vermehrte Sorge um ihre Gesunderhaltung und gezielte Förderung ihrer körperlichen und geistigen Leistungsfähigkeit. In diesem Sinne ist eine Erweiterung der Körpererziehung im Lern- und Lebensregime der Schüler durch Koordination von Sportunterricht, außerunterrichtilchem Sport, Maßnahmen zur Körpererziehung an jedem Schultag und in der Familie anzustreben.

Післятекстові завдання

1. Перегляньте текст «Intergration der Körpererziehung in das Lern- und Lebensregime». За заголовком та першим реченням кожного абзацу складіть загальне уявлення про зміст тексту.
2. Прочитайте текст по абзацах та знайдіть головну думку у кожному з них.
3. Назвіть абзац в якому йдеться про «нові знання з медицини і педагогіки». Скажіть, чи достатньо розкрита ця теза. Висловіть власну думку з цього приводу німецькою.
4. Знайдіть у абзацах ключові слова та словосполучення, які розкривають зміст усього тексту.

5. Перекладіть наступні тематичні слова та передайте зміст 1-го абзацу за ними: Persönlichkeitsentwicklung, körperliche und geistige Bildung, Unterricht, produktive Arbeit, sportliche Betätigung, Organisationen, Deutschland, Familien, Anforderungen, Leistungsfähigkeit, Schuljugend, Bedürfnisse, Gesunderhaltung, Harmonisierung, Einbeziehung, Körperkultur, Sport, Lern- und Lebensregime.
6. Прочитайте текст та дайте відповіді на запитання української мовою на наступні запитання: 1) Яка проблема обговорюється у тексті? 2) Як вона розкривається? 3) На яких моментах загострюється увага? 4) Які робляться висновки?
7. Прочитайте та перекладіть наступні словосполучення з тексту (2-й абзац). За необхідністю користуйтеся словником:
   - stabile Gesundheit und erhöhte Widerstandsfähigkeit;
   - harmonische körperliche Willensausdauer und Konzentrationsfähigkeit;
   - gute Erholungsfähigkeit nach geistigen Belastungen;
   - hohe schulische Arbeitsfähigkeit;
   - diszipliniertes Handeln, Leistungsstreben und Kollektivität;
   - Lebensfreude und Optimismus.
8. Дайте усно відповіді на питання по тексту та перекладіть 3-ий та 4-й абзаци тексту письмово; після цього прочитайте текст ще раз та сформуйте його основну ідею:

1) In Bezug auf was sind in Deutschland große Fortschritte (Schulen, Familien, Betriebe, Organisationen) erzielt worden?
2) Mit welchen Anforderungen sein die Bedürfnisse nach Gesunderhalten, Erholung und Sport gewachsen?
3) Wofür gilt das insbesondere?
4) Womit folgt man neuen Erkenntnissen der Medizin und Pädagogik?
5) Welche sind integrativen Wirkungen auf die biologische und soziale Entwicklung der Heranwachsenden?

6) Wie wird die Bewegungsaktivität der Schüler in der verschiedenen Formen der Körpererziehung in der Schule und anderer Weise betrachtet?
7) Worauf kann das Wachstum und die Funktionstüchtigkeit des Organismus und anderes ein nachhaltiger Einfluss ausgeübt werden?
8) Wie und was müssen die Schüler heute leisten?
9) Wie sind ihre sozialen Entwicklungsbedingungen und was bedingt das?
10) Wie ist eine Erweiterung der Körpererziehung im Lern- und Lebensregime anzustreben?